

armad ležeče na tem, da se te bolezni ne zanesejo med njih lastne čete, s čemer bi bila zmanjšana njihova delovalna sila. Vzlic temu pa vendar ni izključena možnost, da se bolezni zanesejo tudi k nam. Tu mislim posebno na vjetnike, ker so našim četam prekinjek cepljene kože in je naša sanitetna služba v vojski izborna organizirana. Pri tem pa je važno, da ujetniki, preden prihajajo k nam, absolvirajo dobro inkubacije. Vzlic temu se pripravljajo intenzivne odredbe v prepredenju širjenja infekcijskih bolezni. Te priprave se sicer otežujejo s tem, da je znatno število zdravnikov odšlo v vojno službo. Bojazni pred širjenjem epidemskih bolezni — tudi če bi se zanesle k nam — niso tako velike, ker so se od leta 1866, ko je razsajala pri nas kolera, ki je zahtevala mnogo žrtev, razmere izboljšale nam v prilog. Pred vsem je rasla inteligenca in ni ga boljšega sredstva proti infekcijskim boleznim, nego visoka stopnja civilizacije. Razentega se je izboljšalo naše sanitetstvo, tako da je širjenje kolere v Pragi izključeno. Edino glede severne Češke ima dr. Kulkavy bojazni, ker tam še ni prodrlo cepljenje koz in kjer bi lahko nastala epidemija koz. Dr. Kulkavy pozivlja občinstvo, naj ima trdno zaupanje v sanitetne organe, in če stori vsakdo v tem pogledu svojo dolžnost, potem je izključeno, da bi se tudi za vojne širile infekcijske bolezni.

VOJNA PRAVILA.

Po dolgih bojih med posameznimi državami so se končno vendar pripoznala ta vojna pravila:

Bojišče je vse ozemlje vojskujočih se držav, kolonije in napol svobodne države. Izvzeti so le nevtralizirani kraji in ozemlja. Nevtralizirani so: Dunav od Braje do izliva, dalje reki Kongo in Nil v Afriki, pokrajini Faucigny in Chablais na Savojem, Sueški in Panamski prekop in hiše, kjer je »Rdeči križ«.

Vojevati se smejo le organizirani vojniki. Civil. prebivalstvo se ne sme preganjati. Udeležba civilnega prebivalstva pri bojevanju je nedopustna.

Parlamentarij so nedotakljivi. Le če se jim dokaže, da izrabljajo svojo nalogo v pozvedovalne namene, se smejo kaznovati. Znamenje oseb, ki se pogajajo s sovražnikom, je bela zastava, ki jo spremlja običajno trobentač ali bobnar. Parlamentarja ni treba sprejeti.

Špijon zapade prekomu sodu in je po kratkem sodnem postopanju ustreljen. Sodnik more biti v tem slučaju vsak vojaški poveljnik. Ločiti pa je treba od špijona pozvedovalca, to je onega, ki javno, v uniformi ali v aeroplanu pozvedujejo o namerah sovražnika. Če se te ujame, so vojni ujetniki in se jih ne sme kaznovati.

Vojna sredstva. Haška konferenca je prepovedala: 1. uporabo strupa in zastrupljenega orožja; 2. neprijatelja zavrtno ubiti ali raniti; 3. ubiti ali raniti sovražnika, ki se je vdal ali ki se ne more braniti; 4. izjavo, da se ne bo nikomur prizanašalo; 5. zlorabo znakov in zastav neprijateljevih, bele in pa zastave »Rdečega križa«; 6. prepovedano je siliti državljane neprijateljske države, da se udeležijo na direktni ali indirektni način vojne proti tej državi; 7. prepovedano je brez nujne potrebe poškodovati ali vzeti imetje neprijateljevim podanikom.

Osobito je prepovedano rabiti takozvane dum-dum kroglo, to je take, ki se v človeškem telesu deformirajo ter povzročijo posebno boleštne in nevarne rane.

Oblegati in obstreljevati se smejo le trdnjave ter ona mesta, kraji, poslopja, ki se branijo. Obstreljujoči ima dolžnost, da

po možnosti prizanaša poslopjem, ki so namenjena službi božji, znanstvu, umetnosti ali humanitarnosti, osobito pa bolnišnicam. Oblegani morajo v to svrhu izobesiti na dotičnih poslopih primerna znamenja (bele zastave i. p.).

V zavzetem mestu pleniti, je strogo prepovedano.

Vojni ujetniki uživajo v modernih časih posebne pravice. Ujetništvo jim ne sme škoditi niti na življenju, niti na zdravju in imetju. Za poizkušeno ali izvršen beg ne smejo biti kaznovani. Ako se jih proti častni besedi odpusti v domovino, potem niso le sami dolžni se vzdrževati vsakih nadaljnjih sovražnosti proti odpustivšemu jih neprijatelju, temveč tudi njihova država je dolžna, da jih k nadaljni vojni službi proti dotičnemu neprijatelju ne sili.

Vneprijateljevo deželo prodirajoča armada si pridobi z zasedanjem (okupacijo) sovražnega teritorija posebne pravice.

Prava oblasti, oziroma gosposke preidejo v njene roke, prebivalstvo ji dolguje poslušnost, ne pa zvestobe in okupacijske oblasti nimajo pravice zahtevati od prebivalstva zasedene dežele takih služb, ki jih je smatrati za neprijateljske napram lastni domovini. Okupacijska armada sme pobirati seveda tekoče davke, nalagati kontribucije (posebne denarne varščine) in izvrševati rekvizicije (davščine v naturah). Polastiti se sme tudi v javnih blaginjah zasedene pokrajine se nahajajočega državnega denarja neprijateljevega in, vkolikor je to potrebno ali koristno, tudi drugega neprijateljevega državnega imetja. Privatna last pa je v vojni na kopnem (drugače je to v vojni na morju) principialno nedotakljiva.

Kadar je **premirje**, tedaj so prepovedane vse direktne sovražne operacije. Dovoljeno pa je, tekotem premirju pomnožiti svojo armado, jo izpopolniti ter preskrbeti vse potrebno za njeno aprovizacijo. Premirje konča, ko potече dogovorjen rok, ali da se premirje odpove. Končno konča tudi premirje, če ga nasilno krši eden nasprotnikov.

Poveljniki vojskujočih držav imajo pravico sklepati posebne vojne dogovore. **MADŽARI IN DRUGE NARODNOSTI NA OGRSKEM.**

Živimo v času največjih bojov, kar jih je kdaj imelo avstrijsko cesarstvo. Boj je to, pri katerem je treba zbrati vse moči. Z zvestobo, ki je sovražnike naše monarhije močno začudila, so se vsi narodi zbrali okrog cesarske zastave in šli v boj. Madžari znajo to dobro ceniti in pohitili so, da nemadžarskim narodnostim vsaj v skromni meri pokažejo svojo hvaležnost. Naučni minister Jankovich je sedaj sredi vojne in ob urah najhujše napetosti izdal naredbo, s katero se ureja ljudsko-šolski pouk v jezikovnem oziru. Zaukazal je, da se na državnih ljudskih šolah za nemadžarske otroke uvede v prvih dveh šolskih letih njih materni jezik kot učni jezik, v drugih dveh letih pa naj bo dotični jezik pomožni jezik pri pouku v madžarščini. To je sicer malo, ali nekaj je vendar nekaj začetek, iz katerega se utegne v mirnejših časih kaj več razviti, in vsekako dokaz, da izkušna ogrska vlada celo v vojnem času pospešiti sporazumljenje med narodi, zavedajoč se pač, da sloni moč države na sporazumljenih narodih, ki jih družijo ena misel.

JUNAŠTVO NAŠE ČRNE VOJSKE.

Z Dunaja poroča korespondenč. urad: Več poročil z bojišča je slavilo junaštvo naših črnovojnikov. »Wiener Ztg.« poroča, da je cesar že dovolil, da se smejo poleg črne vojske tudi tirolska in predarlška črna vojska in tirolski deželni strelci uporabljati izven države. Med junaškimi črnovojniki je tudi mnogo učiteljev.

O začetku šol.

»Wiener Zeitung« piše: Od merodajne strani poročajo, da šolski pouk v Avstriji ne bo zaradi vojne prekinjen. Na ljudskih in meščanskih šolah se bo pouk začel ob normalnem času. V mestih, kjer okoliščine ne dopuščajo, da bi se vršil pouk na vseh ljudskih šolah, se bo uvedla v posameznih poslopih dopoldanska in popoldanska šola. Tudi srednje šole se bodo pričele ob normalnem času, kjer pa okoliščine tega ne bodo dopustile, se bo pouk za nekaj časa odložil. — Naučni minister je ukazal, da se otvorijo ljudske in meščanske šole kakor vsako leto tudi letos 15. septembra.

Uradno se razglša, da stoji naučna uprava načeloma na stališču, da zahteva resnoba časa, naj se ljudski pouk in ljudska vzgoja ne omeji vzlic vojni, dasi je mnogo učiteljev pri vojakih in mnogo šolskih poslopih porabljenih za druge namene. Vlada hoče, naj se pouk začne ob navadnem terminu, če to okoliščine le kolikaj dopuste, zlasti na ljudskih šolah. V takih krajih, ki leže daleč od bojišča, bo zlasti z uporabo ženskih ljudskih učnih oseb to lahko mogoče. Podobno se bo postopalo s srednjimi šolami; po potrebi se bo učni načrt skrajšal. Preskrbelo se bo tudi, da dijaki, ki služijo pri vojakih, od tega v učnem oziru ne bodo imeli škode.

Deželni odbor Kranjski je nasvetoval deželnemu šolskemu svetu, da se naj prične šolski pouk po mestih in industrijskih krajih redno, na deželi pa s 1. novembrom, ker bodo kmetje rabili otroke za poljska dela.

Kakor poroča graška »Montagsz.«, je zahtevalo naučno ministrstvo izjave o pričetku šolskega leta na Štajerskem. Odločitev sicer še ni padla, vendar pa je upati, da se bo začel pouk na graških ljudskih in meščanskih šolah že 16. sept., najkasneje 1. oktobra. Na srednjih šolah se bo pričelo s poukom 1. decembra ali pa šele z Novim letom. Samo po sebi ujemno je, da se bo začel pouk po ljudskih šolah na deželi gotovo ob istem času kakor v Gradcu.

Redni pouk na gimnazijah v Ljubljani se prične dne 16. t. m. Pouk bo skupen za I. in II. državno gimnazijo v poslopiju I. državne gimnazije. Za dijake enega zavoda bo pouk dopoldne, za dijake drugega zavoda pa popoldne.

C. kr. okrajni šolski svet v Tolminu je sklenil zaradi izrednih razmer, nastalih zaradi vojne, odložiti pričetek šolskega leta 1914/15 na nedoločen čas, ki se svoječasno naznani.

Kakor naučni minister glede srednjih šol, tako odreja tudi minister za javna dela, da se prične pouk na državnih obrtnih šolah ob določenem rednem terminu. Res se stavi tem intencijam nasproti v posameznih slučajih težkoče, ki imajo svoj vir v posebnostih obrtnega pouka. Zato bo na posameznih šolah na mestu individualno postopanje, odgovarjajoče obstoječim razmeram. Začasno sistiranje pouka bo najbrže potrebno samo na nekaterih zavodih.

Pouk na Terezijanski akademiji na Dunaju se bo pričel ob navadnem času.

Uradni list »Osservatore Triestino« poroča dne 2. septembra, da zaradi od-

redb c. kr. naučnega ministrstva začne vse šole pouk kot navadno, t. j. 16. septembra, bodisi ljudske, meščanske, gimnazije, realka in učiteljska.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici se pouk po novi odredbi predstojnih oblasti vendarle prične ob predpisanem času, t. j. dne 16. septembra t. l.

Na c. kr. ženskem učiteljsku v Gorici in z njim združeni ženski in deški vadnici se otvori šolski pouk redno. Vpisovanje je 16. in 17. t. m. od 8.—12. Ponavljalni izpiti se vršijo ta dva dneva od 3.—6. 18. je začetna sv. maša in 19. se prične redni pouk.

Za začetek šolskega pouka v šolskem letu 1914/15 na ljubljanskih srednjih šolah in na c. kr. moškem in ženskem učiteljsku v Ljubljani je določil c. kr. deželni šolski svet nastopno odredilo: 15. septembra: Vpisovanje učencev, ki žele nanovo vstopiti v prvi razred. Isti dan se morajo oglasiti vsi učenci, ki imajo dodatne in ponavljalne izkušnje. 16. in 17. septembra: Sprejemne, dodatne in ponavljalne izkušnje. 18. septembra: Vpisovanje učencev, ki so že doslej obiskovali te zavode. 19. septembra: Slovesna sv. maša. 21. septembra se začne redni pouk. — Natančnejša obvestila dajo ravnateljstva posameznih zavodov. — Po srednjih šolah izven Ljubljane se začne šolsko leto točno tistega dne, ki je imenovan v zadnjem izvestju dotičnega zavoda. Istočasno se prične tudi druge srednje šole na Kranjskem.

Ministrstvo za javna dela letos ne bo izplačevalo nobenih subvencij za obrtno-nadaljevalne šole. Ker bodo subvencije bržkone ustavili tudi lokalni faktorji, teh šol letos ne bo, vsaj v dosedanjem obsegu ne. Učitelji izgube na ta način postranski zaslužek, da bo življenje še težje. Nekateri še doslej niso dobili v lanskem šolskem letu zasluženih nagrad. Naj se jim vsaj te izplača!

Komur ne ugaia zrnata kava, temu se priporoča Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva je zdravju popolnoma neškodljiva ter ima pri tem popolni okus zrnate kave.

Pri nakupu je paziti na dobro saprto higijenično zavojnico s sliko župnika Kneippa. — Odprto, natehtano blago ni nikoli pristni Kathreiner.

Novi papež.

Dne 3. t. m. je bil kardinal Jakob della Chiesa izvoljen za papeža. Novi papež si je izbral ime Benedikt XV.

Novoizvoljeni papež je bil rojen dne 21. oktobra l. 1853 v Genovi. Studiral je

Navodila k Widrovi knjigi „Moje prvo berilo“.

I. Preteklo šolsko leto smo uvedli na naši šoli v vseh treh I. razredih K. Widrovo Berilo ter dosegli izvrstne uspehe v čitanju. Tekom leta sem se pa parkrat prepričala, da ni vsem jasno, kako bi izvajali glasnike iz nekaterih slik. Tako n. pr. je imel nekdo pomislek, kako bi izvajal iz vlaka glas »u«; iz božičnega drevesca »a« itd. Ker se bliža novo šolsko leto, zato vam pošiljam pesemce in formulirane stavke, ki sem jih izvajala iz slik in ki so učenkam nudile mnogo veselja.

Koder sem mogla, sem uporabila značne pesemce, koder pa to ni šlo, sem priredila nove na podlagi slik. Pripomniti moram tudi, da smo imeli vse slike k črkam povečane za uporabo pri izvajanju; sicer pa so prav tako primitivno in z istimi barvami slikane kakor v berilu. Tudi stenske table za vaje v čitanju smo si same sestavile za vsako črko sproti na veliki močni lepenki.

Obenem prosim vse tovarišice in tovariše, ki rabijo ali so rabili to knjigo, naj pošljejo svoje priprave. Iz vsega poslanega

gradiva si bo vsak lahko izbral najboljši in s tem dosegel izvrstne uspehe; obenem si pa prihranil marsikako urico pripravljanja.

i.

Ida z vrčem po vodo hiti, vrč se razbije, Ida joče: i, i, i.

V knjigi je možiček, majhen ko črviček, črno čepico ima, a nikomur je ne da. Če jo izgubi, glasno joče: i, i, i.

u.

Vlak vriska u, u, u, mi se peljemo domu.

Odprt na vrh, zaprt na dnu, vedno kliče u, u, u.

e.

Konjička v dir hita, vozniku to ni všeč, boji se, da prevrne vseh naloženih vreč:

skala! Res, bil je kakor skala, toda v prsih je imel srce, o bože, kako srce! Ravnal se je po izreku Tolstega: Osrečuj in srečen boš sam.

V politiko se ni mešal, v ospredje se ni silil nikoli. Bil je član »Litijanskega učiteljskega društva« — to je bilo vse. Sovražnika ni imel nobenega.

Pred vsem pa je bil — naš oče!

In 29. avgusta smo ga pokopali. Ob grobu se je zbrala njegova družina, njegovi šolski otroci, njegovi prijatelji in znanci. Solnce je sijalo mirno, nekako toplo, zvonovi so zvonili žalostno, prežalostno, kakor bi vedeli, da zvonijo možu pošteni, ki se je trudil celih petindvajset let v njih fari, ki je učil žalsko šolsko mladež že v drugem rodu in katerega trnjeva pot na polju mladinske izobrazbe je bila dolga 34 let! Prijatelj blagega pokojnika, nadučitelj g. Bezeljak iz Vač, je govoril ob grobu, za kar naj mu bo na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala.

Na črno krsto tam v grobu pa so padale z votlim bobnenjem debele grude prsti, in šele tačas sem natanko in razločno razumel župančičevo pesem »Grobovi tulijo!«

Ah, kako kruto si, življenje! Stanko Svetina.

Toda bolezen ga ni zapustila — bil je bolan na ledvicah — in letos spomladi se je ponovila in podvojila. Stopilo mu je v noge, in kri je začela silno pešati in slabeti. Komaj je prestopal, toda v šolo je hodil vseeno z nogami polnimi bolečin. Pri vsakem koraku ga je zbolelo — ampak v šolo je šel. Vedel je, da se njegova truda in trpljenja polna pot bliža koncu — toda nikomur ni omenil o tem, niti nam domačinom. Trpel je molče, junaško, brez tožb in brez vzdihov. In če smo ga vprašali, če hoče zdravnika, je odgovoril: »Ah, ne, saj nisem bolan!« Ta njegova mogočna notranja moč! Še zadnji dan pred smrtjo, še kakih šest ur pred koncem je rekel s težavo in s prikritim trpljenjem, da mu nič ni. Samo, da ne bi trpeli mi, njegova družina. Kje dobiti tako moč!?

Zbrali smo se krog njega. Pogledal nas je, svojo družino. Tega pogleda ne pozabim nikdar. Toliko ljubezni je bilo v njem in obenem toliko obupa. »Da vas moram zapustiti! Da vas moram zapustiti!« so govorile njegove oči. Tatisnil jih je polagoma, in izpod zaprtih vejc sta se potočili dve svetli, grenki solzi — — —

Še nekaj o rajnega značaju. Bil je miren, tih in močan, tako da so po pravici pravili njegovi prijatelji: »On je kakor

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsignor della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »pre-nasala«, a monsignor della Chiesa si tega »pre-nasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslani in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, preporna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: **a, a.**

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, št. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagodušne ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svetu sledeči v 16. št. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa 56%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestobi Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu,
čaka mene tele v hlevi,
a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vojakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realki Jospa Wenzla povodom njegove vpo-kojitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermi-no Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščeno mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno pre-skrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredn. v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstve šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je pri-glasilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla** je dne 7. t. m. v Jaršah pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika G. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim uspehom.

Iz radovljiskega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovljiškem okraju v blagohotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojakihi — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widro-vega »Moje prvega berila« v Gornje-radgonskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovarjati na nemške tiskovine, došle od sod-nije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzor-nika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službo-vanje.

— **Umrl** je v Ščavnici pri Zg. Rad-goni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obr-niti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsign. della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževnega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »prenasala«, a monsignor della Chiesa si tega »prenasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslaniki in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, preporna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: **a, a.**

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, št. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagodušne ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. — Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svet v 16. št. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa 86%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestosti Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu, jaz bi rada šla domu, čaka mene tele v hlevi, a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu, jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vojakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realki Jospa Wenzla povodom njegove vpočitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermine Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščenno mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno preiskrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredni v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstvene šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je prijavilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla je dne 7. t. m. v Jaršah** pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika g. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim uspehom.

Iz radovliškega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovliškem okraju v blagotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojakihi — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widrovega »Moje prvega berila« v Gornjeradgorskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovorjati na nemške tiskovine, došle od sodnije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzornika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

— **Umrl je v Ščavnici** pri Zg. Radgoni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsignor della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »prenasala«, a monsignor della Chiesa si tega »prenasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslani in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, preporna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: a, a.

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, št. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagodušne ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svetu sledeči v 16. št. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa 66%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestosti Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničarjenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu,
čaka mene tele v hlevi,
a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vajakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realki Jospa Wenzla povodom njegove vpočitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermine Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščenino mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno preiskrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredni v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstve šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je prijavilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla** je dne 7. t. m. v Jaršah pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika g. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim uspehom.

Iz radovljiskega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovljiškem okraju v blagotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojaki — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widrovega »Moje prvega berila« v Gornjeradgorskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovarjati na nemške tiskovine, došle od sodnije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzornika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

— **Umrl** je v Ščavnici pri Zg. Radgoni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsignor della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »prenasala«, a monsignor della Chiesa si tega »prenasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslani in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, prepolna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: a, a.

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, št. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagodušne ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svet slednjič v 16. št. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa 66%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestobi Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu,
čaka mene tele v hlevi,
a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vajakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realki Josipa Wenzla povodom njegove vpočitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermi Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščeno mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno preiskrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredni v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstve šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je prijavilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla je dne 7. t. m. v Jaršah** pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostlim naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika G. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim uspehom.

Iz radovljanskega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovljiškem okraju v blagotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojakihi — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widrovega »Moje prvega berila« v Gornjeradgorskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovorjati na nemške tiskovine, došle od sodnije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzornika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

— **Umrl je v Ščavnici** pri Zg. Radgoni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsignor della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »pre-nasala«, a monsignor della Chiesa si tega »pre-nasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslani in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, prepolna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: **a, a.**

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, št. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagočuteče ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. — Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svetu sledeči v 16. št. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa 66%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestosti Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu,
čaka mene tele v hlevi,
a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vojakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realni Josipa Wenzla povodom njegove vpo-kojitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermi-no Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščeno mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno pre-skrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredn. v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstve šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je pri-glasilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla je** dne 7. t. m. v Jaršah pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika G. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim uspehom.

Iz radovljanskega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovljiškem okraju v blagohotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojakihi — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widro-vega »Moje prvega berila« v Gornje-radgonskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovarjati na nemške tiskovine, došle od sod-nije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzor-nika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službo-vanje.

— **Umrl je** v Ščavnici pri Zg. Rad-goni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obr-niti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsignor della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »prenasala«, a monsignor della Chiesa si tega »prenasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslani in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, preporna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: a, a.

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, števil. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagočuteče ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svet slednjič v 16. števil. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa šel 6%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestobi Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu,
čaka mene tele v hlevi,
a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vajakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realki Josipa Wenzla povodom njegove vpočitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermi Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščenino mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno preiskrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredni v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstve šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je prijavilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla je** dne 7. t. m. v Jaršah pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostalih naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika g. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim uspehom.

Iz radovljanskega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovljiškem okraju v blagotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojakihi — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widrovega »Moje prvega berila« v Gornjeradgorskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovarjati na nemške tiskovine, došle od sodnije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzornika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službovanje.

— **Umrl je** v Ščavnici pri Zg. Radgoni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

v Rimu ter je korak za korakom sledil karijeri pokojnega kardinala Rampolle, ki mu je bil intimen zaupnik. Z Rampollo je bil tajnik nunciature v Madridu in z Rampollo se je l. 1887 vrnil iz Madrida v Rim, kjer je bil takoj imenovan uradnikom državnega tajništva, v katerem se je l. 1900 pospel do mesta namestnika papeškega državnega tajnika, kar pomenja načelnika službe pri kardinalu državnem tajniku.

Slabotnega telesa, a velikega uma, trdne volje, malobeseden, ni imel mladi genoveški prelato na sebi prav nič omega, po čemer se takorekoč že od daleč spozna rimske prelato in celo take, ki so vsaj nekoliko časa preživeli v Vatikanu. Nastopal je hladno in skoro osorno in vendar si je znal pridobiti poslušalca ter ga obenem držati v primerni daljavi. Zdelo se je, da se je njegova osebnost pomnožila v novem njegovem poslu; posel namestnika državnega tajnika se je pa obenem izpremenil: monsignor della Chiesa ni bil — in to se je uvidelo takoj — na svojem mestu začasno nameščen uradnik, temveč se je zdelo, da je namenjen postati naslednik državnega tajnika. Kardinal Marijan Rampolla del Tindaro je bil našel v njem vrednega sodelavca, ki mu je njegova, kardinalova politika, veljala ne le kakor dolžnost, kakor vsakdanja naloga, temveč kakor lasten program, kakor lasten ideal. Monsignor della Chiesa, današnji papež Benedikt XV., je bil kardinalu Rampolli inteligenten, zaupen in točen sodelavec ter zvest in vztrajen tolmač njegove politike.

Usoda je hotela, da so se s politiko pok. Leona XIII. vred porušile tudi Rampollove sanje o papeštvu, in ta usoda je s tem tudi zaustavila monsignor della Chiesa pot navzgor. A ko je bil izvoljen papežem Pij X., ki je imenoval za naslednika Rampolli v državnem tajništvu kardinala Merry del Vala, je monsignor della Chiesa vendar ostal na svojem mestu. A novi državni tajnik, kardinal Merry del Val, je dobro vedel, da ima v svojem namestniku močnega nasprotnika, ki je bil v tesni zvezi ne le s kardinalom Rampollo, temveč celo z opozicijo, ki se je takoj po izvolitvi Pija X. pojavila okoli papeževega prestola.

Nova vatikanska vlada se ga je bala, a se ga ni mogla iznebiti ter ga je »pre-nasala«, a monsignor della Chiesa si tega »pre-nasanja« ali toleriranja ni jemal k srcu, temveč je dalje deloval. Dokler ga niso odstranili iz vatikana in ga nadomestili z monsignorjem Canali, so poslani in ministri mnogo češče obiskovali njegov kabinet, nego onega državnega tajnika. A o najvažnejših vprašanjih je monsignor della Chiesa poročal državnemu tajniku le to, kar se mu je zdelo.

In slednjič ga je Merry del Val odstranil iz vatikana s tem, da ga je dal imenovati nadškofom v Bologni. In da bi to ne izgledilo le kakor odstranitev iz vatikana, je sam papež posvetil novoimenovanega nadškofa. Ker je pa bila že od davno s častjo nadškofa v Bologni spojena kardinalska čast, so Bolonjci zahtevali, da se monsignor della Chiesa podeli kardinalski klobuk. Rampolla je bil med tem že umrl. Vendar se je Pij X. slednjič vdal zahtevi Bolonjcev, in to v zvezi opoziciji kardinala Merry del Val, ter podelil monsignorju della Chiesa kardinalski klobuk v konzistoriju z dne 14. maja t. l.

Novi papež je iz plemiške rodovine. Giovanni della Chiesa, kontreadmiral italijanske mornarice, je njegov brat.

Ali ste že pridobili našemu listu novega naročnika?

»Rjavca moja hitra, takole to ne gre, počasi mi vozita, počasi — e! e! e!«

O.

Oskar je prav priden deček, v dar balonček on dobi. Kmalu pa se nit utrže, in balonček v zrak zleti. Oskar stoka žalostno: »Moj balonček, o! o! o!«

a.

Pogledi, Ana, sredi sobe božično tam stoji drevo, prepolna soba je svetlobe, odprto zdi se mi nebo. — Tako zakliče Anton Ani, ki vsa vesela priskaklja, od radosti in začudenja oba zakličeta: **a, a.**

n.

Pove se povest o Nadi, hčerki bogatega hišnega posestnika, in o Niku, sinu ubogega vratarja.

Prošnja.

Na poziv c. kr. deželne kmetijske družbe na Dunaju z dne 30. avgusta 1914, št. 4142/1914, in na poziv predsednice »Zveze avstrijskih ženskih društev« g. M. Heinischve smo ustanovile damski komite, ki prevzame nalogo izdelovati sadne in zelenjavne konzerve za bolnišnice, in ki bodo služile za poživilo in okrepijo našim ranjenim bolnim vojakom. V ta namen se obračamo na posestnike in druge blagodušne ljudi z iskreno prošnjo, naj bi vsakdo po svoji moči daroval v ta plemenit namen nekoliko sadja, sočivja, sladkorja, soli, kompotnih kozarcev, drv in premoga.

Predvsem potrebujemo češpeli, sliv, hrušk, brusnic, ker se to sadje najlažje uporabi za marmelade, kompote, žele, sadni sok, mezge in posušeno sadje. Obenem prosimo prostovoljnih sodelavcev za izdelovanje konserv.

Kakor vedno, tako tudi sedaj upamo in pričakujemo, da se odzove vsakdo po svojih močeh temu našemu vabilu, saj je sveta dolžnost nas vseh, da pomagamo našim hrabrim vojakom, našim sinovom, možem in bratom.

Vse pošiljave sprejema društvo »Mladika« v Ljubljani.

V Ljubljani, 4. sept. 1914.

Za odbor:

Franja dr. Tavčarjeva, predsednica.
Pavla Levčeva, Silva Lahova, odbornici.

V posnemanje!

(S Štajerskega)

Na predlog »Zveze slov. učiteljev in učiteljic« je izposloval Lehrerbund pri deželni šolski svet v 16. št. »Naredbenega lista« nahajajoči se odlok:

Ustavitev službenih razpisov za učiteljska mesta.

Da se učiteljem, ki so šli v vojno, ohrani njim pristojna pravica v celem obsegu, se ustavi, dokler se drugače ne zapove, razglasitev službenih razpisov za nadučiteljska (oziroma ravnateljska in učiteljska, oziroma strokovna učiteljska) mesta.

Mestnim in okrajnim šolskim svetom se naroča, da dokler se drugače ne zapove, ne razpisujejo učnih mest, ki so popolnoma ali deloma določena za moške učiteljske moči, ampak jih začasno podelijo.

Službena mesta za nadučiteljice in učiteljice (strokovne učiteljice), se bodo vedno kakor prej razglasila in po pravilih stalno zasedla.

Da ne pozabimo!

Vsi časniki so bili polni hvale, kako se je mobilizacija naše armade izvršila hitro in točno. Pri 3. koru je došlo v prvih 24. urah 80% moštva, v drugih pa 66%, 4% so pa v Ameriki. Ta točnost je res nekaj posebnega. Zdaj pa hvalijo časniki in celo poveljniki armade naše vojake, kako so zvesti, redni, navdušeni, hrabri in sploh nad vse pričakovane izborni ljudje. Dalmatinski divizionar je z ozirom na to, da so inozemski časniki dvomili o zvestosti Dalmatincev, uradno zavrnili o sumničenju in konstatiral hrabrost in zvestobo Dalmatinskih junakov. Vse to je gotovo lep pojav državnega reda in moči. Vprašanje je: Kje so se pa ti milijoni navzeli te zvestobe, tega navdušenja, te vestnosti? — Mi učitelji se lahko ponosno potrkamo na prsa in rečemo: Prinas v šoli! Šola je dala ljudem to, na kar je danes lahko država po-

Konec povesti:
Nada, dobrosrčna deklica, večkrat Niku kruha da ter pravi: »Niko, vzemi — na«.

m.

V nazornem nauku se obravnava kravo. Formuliranih stavkov mi menda ni treba navajati. K sklepu sem vzela znano Levstikovo pesemco:

Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu,
čaka mene tele v hlevi,
a predolgo je do drevi.
Krava v senci ruče mu,
jaz bi rada šla domu.

v.

Vladko še ne hodi v šolo, brati, pisati ne zna, le z otroki se vojake tam na travniku igra. A ko pride mrzla zima, Vladko v sobi le sedi, od Miklavža polno škatlo vajakov takih-le dobi.

(Dolje.)

nosna. L. 1866. so nas Prusi premagali. Dejala se je takrat: Pruski šolmošter je premagal Avstrijo! — Danes se bo pa moralo reči, da je avstrijski šolmošter pruskemu pomagal premagati vso Evropo.

Reminiscenca.

Pred leti je stopil v pokoj neki nadučitelj v Galiciji. Ko se je poslavljaj od svojih tovarišev in odraslih učencev na banketu, njemu prirejenem na čast, je med drugim rekel: »40 let sem zvesto služil in vsako leto sem izvojeval po eno veliko bitko!« Današnji časi, hrabrost in navdušenje naših junakov prav glasno potrjuje gori navedene besede.

Kranjske vesti.

JOSIP SVETINA.

V Žalni na Dolenjskem je dne 28. avg. t. l. umrl po kratkem trpljenju v 53. letu svoje dobe tovariš nadučitelj Jos. Svetina. Svojem je bil blag soprog in oče, mladini ljubeč vzgojevalec in učitelj, tovarišem zvest prijatelj. Svoje življenje je izpolnil z dobrimi deli, s trudom in žrtvami. — Bodi mu prijazen spomin! Sladak mu počitek v ljubi domači zemlji!

MARIJA BOROVSKA.

Umrla je v Trzinu na Gorenjskem dne 27. pret. m. po dolgi bolezni učiteljica Marija Borovska. Rojena je bila v Ljubljani, kjer se deluje njena sestra Julija na dekliški šoli pri sv. Jakobu. V Trzinu je poučevala celih 26 let. Lansko leto je praznovala slovesno 25letni jubilej delovanja na trziški šoli. Dasi zaradi bolezni nekoliko utrjena, je vendar dosegala najboljše uspehe v šoli. Učiteljstvo in učenke so jo ljubili. Naj počiva v miru!

— **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja na ljubljanski državni realki Jospa Wenzla povodom njegove vpo-kojitve z viteškim križem Fran Josipovega reda.

— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval Jožefa Breznikarja za prov. učitelja v Leskovcu. — C. kr. okr. šol. svet v Krškem je imenoval absolviranega učit. kandidata Antona Brodnika iz Vidma provizoričnim učiteljem na štirirazrednici v Trzinu in bivšo suplentinjo v Čatežu Hermi-no Stienetovo za provizorično učiteljico na dvorazrednici v Branskem Kalu. — C. kr. dež. šol. svet kranjski je imenoval bivšo suplentinjo v St. Jurju Alojzijo Verbičevič za definitivno učiteljico na dvorazrednici v Škocijanu pri Turjaku.

— **En odstotek plače** so sklenili v vojne namene odstopiti profesorji druge državne gimnazije v Ljubljani.

— **Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani** naznanja, da je neobdavenega sladkorja za jesensko in pomladno pitje še precej na razpolago. Razdeljeval se bo okrog 15. septembra.

— **Šestdesetletnico** svojega rojstva je dne 2. t. m. praznoval tovariš Juraj Režek, predsednik Deželnega slovenskega učit. društva in Vdovskega društva, tajnik Učiteljskega konvikta, učitelj v Ljubljani, v popolni telesni in duševni svežosti. Vrlemu, značajnemu tovarišu, zvestemu prijatelju, odločnemu zagovorniku učiteljskih interesov v c. kr. mestnem šolskem svetu in v pre mnogih učiteljskih deputacijah, želimo še obilico zdravih let! Živio!

— **Na lokalni učiteljski konferenci** na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju ob Savi, je učiteljstvo soglasno sklenilo za vojne 1% mesečnih prejemkov darovati »Rdečemu križu«, da se s tem lajšajo muke naših bojevnikov. — Ob skromnih naših materialnih razmerah je ta sklep pač najlepši dokaz požrtvovalnosti učiteljstva!

— **Za zapuščeno mladino.** Glasom obvestila osrednjega odbora Vincencijeve družbe v Ljubljani z dne 21. avgusta t. l. je imenovana družba za ubožno pre-skrbo in mladinsko varstvo na Kranjskem sklenila, z ozirom na razmere, ki so na-

stale zaradi vojne, otvoriti v Ljubljani in okolici več dnevnih zavetišč, kjer bo dobivala šolska mladina obojega spola, ki je zaradi mobilizacije izgubila svoje očete in vzgojevalce, varen dom, primerno duševno in telesno delo ter opoldan in popoldan tudi potrebno hrano.

— **Pričetek šolskega leta na obeh mestnih otroških vrtcih v Ljubljani.** Na obeh mestnih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1914/15 v sredo, dne 16. sept. t. l. — Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 v torek, dne 15. septembra t. l., od 9. do 12. dopoldne.

— **Razpisane učiteljske službe.** Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Vodicah. Rok do 15. septembra. — Drugo učno mesto na dvorazrednici v Št. Gotardu. — Rok do 20. septembra. — Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Mošnjah se vnovič razpiše; prejšnje prošnje ostanejo veljavne. Rok do 30. septembra. — Ljubljana (mesto): Mesto stalnega učitelja extra statum na I. mestni deški ljudski šoli (na Ledini). Rok do 15. septembra. — Ljubljanska okolica: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Polhovem gradu in učiteljsko mesto na štirirazredn. v Šmarji. Rok do 20. septembra.

— **Sprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.** Po okoliščinah, ki jih določajo sedanje razmere zaradi nastale svetovne vojne, se otvori šole v jeseni (bržčas okoli Vseh svetih) šestnajsti tečaj kmetijske gospodinjstve šole. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško izpričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo vsaj do 15. oktobra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Če bo mogoče s ponkom poprej priti, se bo oziralo na prošilke, ki se prve zglase.

— **Matura na ljubljanski realki.** V petek, 4. t. m., se je vršil pod predstvom deželnega šol. nadzornika Belarja predčasni zrelostni izpit. K temu se je pri-glasilo 15 kandidatov. Izpit so napravili vsi z dobrim uspehom.

— **Umrla je** dne 7. t. m. v Jaršah pri Ljubljani gospa Uršula Dimnikova, rojena Dolničarjeva, mati ljubljanskega nadučitelja tovariša Jakoba Dimnika, v visoki starosti 88 let. Bila je čestitljiva slovenska žena in gospodinja dobrih rok in usmiljenega srca, ki je vse svoje življenje služila svojemu domu in blaginji svojih otrok. Bodi ji ohranjen blag spomin! Preostlim naše iskreno sožalje!

— **Matura na idrijski državni realki.** V soboto, dne 5. t. m., se je vršil pod predstvom dvornega svetnika g. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premerstein. Vsi trije so ga napravili z dobrim vspehom.

Iz radovljiskega okraja. Vsemu p. n. učiteljstvu v radovljiškem okraju v blagohotno vednost, da za čas odsotnosti pravega knjižničarja — je pri vojakihi — opravlja posle knjižničarja pri okrajni učiteljski knjižnici tovariš iz Leseca. Tedaj se nemoteno izposojuje in vrača.

Načelnik.

Štajerske vesti.

— **Z odlokom c. kr. dež. šol. sveta v Gradcu** od 3. dne avgusta 1914, št. 3 6538 2 14 je dovoljena uvedba K. Widro-vega »Moje prvega berila« v Gornje-radgonskem in ljutomerskem okraju.

— **Popravek.** Prejeli smo: V »Učit. Tovarišu« sem pred kratkim čital poročilo po »Slov. Narodu«, da je okrajni šol. svet v Gornjem gradu naročil nekemu tukajšnjemu šol. vodstvu, da mora odgovarjati na nemške tiskovine, došle od sod-nije. To ni res, marveč okrajni šol. svet je po nalogu dež. šol. sveta dotičnemu šol. vodstvu moral poslati nauk, da nima pravice nemških tiskovin vračati neodgovorjenih.

— **Odlikovanje šolskega nadzor-nika.** C. kr. okr. šol. nadzorniku Josipu Supanku v Celju je podelil namestnik častno kolajno za 40letno zvesto službo-vanje.

— **Umrl je** v Ščavnici pri Zg. Rad-goni nadučitelj Matija Spende, star 55 let. N. v m. p.

Pri nakupu različnega oblačilnega blaga se blagovolite obr-niti na tvrdko.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

obstoji od leta 1883.

Vzorci poštnine prosto!

Izredno nizke cene!

—š— V varstvo slovensk, prebivalstva na Spod. Štajerskem so nekateri poslanci intervenirali na Dunaju in v Gradcu na pristojnih mestih.

—š— Šolska slavnost v Središču, ki jo je priredila ljudska šola v korist »Rdečemu križu«, je tako v moralnem kakor v gmotnem oziru dobro uspela. Čistega dobička je 125 K 68 v., kateri znesek se je že izročil svojemu namenu.

—š— Iz Maribora poročajo: Za one maturante, ki so poklicani k vojakom ali imajo biti poklicani in še niso popolnoma prebili zrelostnega izpita, se je ta vršil 24. in 25. avgusta. Izpraševala je posebna, kratkim potom sestavljena komisija pod predstvom ravnatelja dr. Jos. Tomiška. Izpit so prebili vsi trije kandidati, in sicer Feliks Senekovič, Adolf Sinkovič in strokovni učitelj Karl Brauner kot eksternist.

—š— Sv. Duh pri Lučanah. Pri Sv. Duhu je razpisana učiteljska služba. Šola je v prvem plačilnem razredu in je 3razredna. Učitelj, oziroma učiteljica ima na razpolago popolnoma meblirano sobo, malo kuhinjo in klet. Od krajnega šolskega sveta dobi na leto dva sežnja bukovih drv. Prošnja se mora vložiti do 15. septembra. Akoravno je okr. šol. svet v nemških časopisih službo razpisal le za učiteljice, se bo kr. šol. svet oziral tudi na možko učno osebo. Glej inserat!

Goriške vesti.

—g— Razglas o sprejemu gojenk v jubilejsko gospodinsko šolo zavoda »Elizabetišče« v Tomaju. V začetku meseca novembra se otvori sedmi tečaj jubilejske gospodinske šole. Prošnje za sprejem je predložiti do 1. oktobra t. l. na vodstvo jubilejske gospodinske šole v Tomaju, kjer se dobe vsa podrobna pojasnila. — Z gospodinsko šolo je v zvezi mal internat in trirazredna dekliška šola za manjše gojenke od 6.—14. leta. Zavod je na prijaznem »riču«, z lepo okolico, krasnim razgledom, ki se mu čudi vsak novodošlec, in z zdravim zrakom, zato je zavod res vreden priporočila. Vodstvo preskrbi gojenkam vse, kar more pospešiti njihov telesni in duševni razvoj. Razne prireditve šaljivega in nabožnega značaja, izprehodi in izleti v bližnjo in daljno okolico imajo namen nedolžne zabave ter potrebnega pouka.

—g— Učni zavodi društva »Šolski Dom«, namreč: šestrazredna dekliška šola v Šolskem domu; petrazredna deška šola v Šolskem domu; petrazredna mešana lj. šola v Malem domu; deška pripravnica za srednje šole v Malem domu; dekliška pripravnica za ženska učiteljstva v Malem domu in ženska obrtna šola v Novem domu začnejo šolsko leto po navadi. V ponedeljek in torek, 14. in 15. septembra, bo vpisovanje od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. popoldne. V sredo, 16. septembra, bodo sv. maše; v četrtek, 17. septembra, začne redni pouk.

—g— Deška obrtna - nadaljevalna šola v Gorici, ki ji je bila odločena koncem šolskega leta za vpisovanje nedelja, 13. septembra, se ne odpre še in se naznani pozneje o svojem času, kdaj bo vpisovanje in začetek pouka.

—g— Okrajnega šolskega nadzornika za goriški okraj, dr. Pavlina, nadomestuje sedaj dr. Ipavec.

Tržaške vesti.

—t— Slovenska trgovska šola v Trstu. Ravnateljstvo nam sporoča: Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih v ulici Stadion št. 21. I. nadstr., dne 16. in 17. sept. t. l. od 9.—12. dop. in od 3.—6. pop. — V I. letnik se sprejemajo absolventi mešč. in nižjih srednjih šol in po dobrem izpitu tudi učenci, ki imajo manj šolske predizobrazbe. V II. letnik se sprejemajo tudi absolventi I. letnika na drugih trgovskih šolah. V pripravljalni letnik vstopijo lahko vsi tisti učenci, ki so dovršili vsaj I. razred kake srednje ali meščanske šole. — Na novo vstopajoči učenci plačajo (takoj pri vpisovanju) K 5 vpisnine in K 4 prispevka za učila, učenci, ki že pripadajo zavodu, pa le K 4 prispevka za učila. — Za vstop v pripravljalni letnik morajo biti učenci najmanj 13 let, za I. letnik najmanj 14 let stari. — Šola ima pravico javnosti, zaradi česar so izpričevala, ki jih izdaja, enakovredna onim podobnih javnih zavodov. — Ako se oglasi najmanj 20 učenk, se otvori tudi I. letnik dekliške trgovske šole za tiste deklice, ki so izvršile meščansko ali kako tej sorodno šolo, ako se to število ne doseže, se uvrščajo učenke v deški razred. — Učenci in učenke rednih trgovskih letnikov plačajo šolnino K 200 v mesečnih obrokih po K 20, učenci pripravljalnega tečaja pa šolnino letnih K 80. Ubožnejši učenci se lahko deloma ali popolnoma oproste plačevanja šolnine, učenke pa se sploh ne oproste. — Za zunanje učence preskrbuje ravnateljstvo primerna stanovanja s hrano. — V pojasnilo bodi povedano, da je Slovenska trgovska šola v Trstu dnevna šola pod nadzorstvom državnih organov in je ni zamenjati z večernimi

trgovskimi tečaji. — Nadaljne informacije se dobivajo pri ravnatelju Tržaške posojilnice in hranilnice gospodu Josipu Ulčakarju v predpoldanskih uradnih urah.

—t— Vodstvo c. kr. pripravnic za srednje šole v Trstu naznanja, da se otvoritev šolskega leta 1914/15 ne vrši dne 15. septembra t. l., temveč se je ta preložila zbog vojnih dogodkov na poznejši čas, ki se pravočasno objavi. Ta naredba z ozirom na pričetek šolskega leta 1914/15, ki jo je izdalo visoko c. kr. naučno ministrstvo, zadeva tudi srednje, meščanske in ljudske šole. — Ob tej priliki se obrača vodstvo v smislu odredb predstojnih oblasti do šolske mladine c. kr. pripravnic s toplim pozivom, da naj se zaveda tudi ona v teh resnih in težkih časih dolžnosti, ki jih ima do cesarja in domovine, ter porabi svoj prosti čas z delom v pomoč svojemu bližnjemu. Večina učencev c. kr. pripravnic je iz okolice in bližnjih krajev. Tam priskočite, četudi so vaše moči še skromne, v pomoč starejšim sosedom in prijateljem pri kmetiškem in raznem domačem delu. Drugi pa zopet prosite svoje starše in namestnike, da vas pustijo k svojim ljubim sotovarišem v okolico v pomoč, kjer naj vas družijo pri delu ona bratska ljubav, ki je vladala med vami v šolskih dneh. — Kdor pa je ostal brez varstva in se čuti zapuščenega, naj se zgleda pri voditelju, ulica Fontana št. 10, II. nadstr. — Z združenimi močmi v skupni pomoči na delo, to vam bodi geslo.

—t— Vpisovanje v šolo Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se vrši dne 12., 13. in 14. septembra t. l. od 9.—11. dop. na obeh šolah pri Sv. Jakobu in na dekliški šoli na Acquedottu; dne 12. in 14. septembra t. l. od 2.—4. popoldne pa na deških vzporednicah na Acquedottu. K vpisovanju je treba privedi otroka in prinesiti s seboj le-te papirje: 1. krstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada, 2. izpričevalo o cepljenju koz, 3. izpričevalo o zdravju oči. Brez teh papirjev ni mogoč vpis. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino. Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni. Redni pouk se začne dne 16. septembra t. l.

—t— Otvoritev glasbene šole. Podr. »Glasbene Matice« v Trstu odpre šolo za klavir in gosli s 16. septembrom. Poučeval bo obadva predmeta gsp. kapelnik Peter Teply. Vpisovanje se vrši od 11. sept. naprej od 10. predp. do 12. in od 4.—5. pop. v novih društvenih prostorih v »Narodnem domu« ulica G. Galatti 20 v mezaninu (v prejšnjih prostorih tiskarne »Edinost«).

Splošni vestnik.

NEMCI IN SLOVANI.

»Koelnische Zeitung«, oficijozno glasilo nemške vlade, izvaja o razmerju med Nemci in Slovani nastopno: »Najboljši slovanski narodi stoje ramo ob ramo z nami. Tega v Nemčiji ne smemo pozabiti. V marsikaterem oziru so se Nemci in Slovani v nemški državi odtujili drug drugemu, a še večje je bilo semtertja nasprotje med Slovani in Nemci v Avstriji. Kakor je skupno tekoča kri oprala zmote preteklosti, tako se hočemo v bodočnosti spominjati današnjih dni in ohraniti presrečno zupanje, ki je nastalo v teh velikih dneh med obema narodoma, in naj bodočnost dene, karkoli hoče.«

— Moratorij šolnine so razglasili na Ogrskem, in sicer na srednjih šolah, tako da je treba plačati le vpisnino.

— Naročnikom »Slovenskega Branika« se naznanja, da je list začasno ustavljen. Naročnikom, ki so plačali naročnino za celo leto, se svoječasno pošiljanje nadaljša za zamujeno dobo. Naročniki, ki za leto 1914 še niso plačali naročnine, se vljudno prosijo, naj pošljejo 2 K za 8 prejetih števil.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Najzvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisečka ročna izdelovalnica tamburic

J. Stjepušin Sisek.

Odlikovana na pariški izložbi l. 1900 in na milenijski izložbi 1896. Razun tamburice in skladeb za razna godala ima kakor gosli, citre, gitare, mandoline, harmonike, okarine i. t. d., za katere se pošilja poseben cenik s slikami. Ilustrovan cenik tamburic pošljem vsakomur zastonj. V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod imenom »Tamburica«, ki prinaša razun pouka tudi krasne tamburaške partiture ter stane letno samo 8 K.

Tovariš-penzijonist

išče službe suplenta na Slovenskem. Ime pove upravnistvo.

Orgle, harmonije
piana in pianina
dobavi c. kr. dvorni dobavitelj
Jan Tuček
Kutna Hora, Češko.
Pošilja cenilke brezplačno
in franko.

Ustanovljeno leta 1869.

Učiteljska služba.

Pri Sv. Duhu pri Lučanah je razpisana učiteljska služba. Šola je trirazredna in je v I. pl. r. Prošnje do 15. septembra t. l.

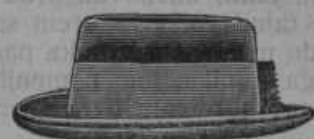
Učitelj, oziroma učiteljica dobi meblirano sobo, malo kuhinjo, klet in dve kladri bukovih drv.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK

Kranj

172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejšo in najtrpežnejšo klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustrovan cenik.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratniki in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik
mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terezije c. št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih :
: najnovjših slogih. :

Zaloga otomanov, divanov, žimnic :
: in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.-

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta. Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo. Obstoječa: 2 dvorazni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom. Zahtevajte najnovjši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik

Št. 1436/m. š. sv.

Razglas.

Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične novo šolsko leto 1914/5 dne 16. septembra 1914.

Vpisovalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 dne 15. septembra 1914, od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet

v Ljubljani, dne 3. septembra 1914.

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da so naša preluba, skrbna in dobra mati, stara mati, tašča in sestra, gospa

Uršula Dimnik, roj. Dolničar

po dela in trpljenja polnem in skrbnem življenju, stari 88 let, previdni s tolažili sv. vere, danes ob 7. uri zvečer mirno zaspali v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnce je bil v sredo, dne 9. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Jaršah ob Savi na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Najblajžjemu srečanju — najblajžji spomin!

Jarše pri Ljubljani, dne 7. septembra 1914.

Jakob, nadučitelj in občinski svetnik; Mihael, posestnik, deželni poslanec in občinski svetovalec; Janez, posestnik in občinski odbornik; Frančišek, župnik, sinovi. Marija, hči. Josipina, roj. Kraigher; Marije, roj. Cunder; Marija, roj. Marolt, snehe. Slavoj, c. kr. učitelj; Ivan, c. kr. učitelj; Stanko, cand. ing.; Jakobina. — Martin, kaplan, Jožef, posestnik, Mihael, Ivan, Marija, Fran, Ignacij. — Uršula, Marija, Josipina, vnuki in vnučkinje. Matija Dolničar, brat.

—š— V varstvo slovensk, prebivalstva na Spod. Štajerskem so nekateri poslanci intervenirali na Dunaju in v Gradcu na pristojnih mestih.

—š— Šolska slavnost v Središču, ki jo je priredila ljudska šola v korist »Rdečemu križu«, je tako v moralnem kakor v gmotnem oziru dobro uspela. Čistega dobička je 125 K 68 v., kateri znesek se je že izročil svojemu namenu.

—š— Iz Maribora poročajo: Za one maturante, ki so poklicani k vojakom ali imajo biti poklicani in še niso popolnoma prebili zrelostnega izpita, se je ta vršil 24. in 25. avgusta. Izpraševala je posebna, kratkim potom sestavljena komisija pod predstvom ravnatelja dr. Jos. Tomiška. Izpit so prebili vsi trije kandidati, in sicer Feliks Senekovič, Adolf Sinkovič in strokovni učitelj Karl Brauner kot eksternist.

—š— Sv. Duh pri Lučanah. Pri Sv. Duhu je razpisana učiteljska služba. Šola je v prvem plačilnem razredu in je 3razredna. Učitelj, oziroma učiteljica ima na razpolago popolnoma meblirano sobo, malo kuhinjo in klet. Od krajnega šolskega sveta dobi na leto dva sežnja bukovih drv. Prošnja se mora vložiti do 15. septembra. Akoravno je okr. šol. svet v nemških časopisih službo razpisal le za učiteljice, se bo kr. šol. svet oziral tudi na možko učno osebo. Glej inserat!

Goriške vesti.

—g— Razglas o sprejemu gojenk v jubilejsko gospodinsko šolo zavoda »Elizabetišče« v Tomaju. V začetku meseca novembra se otvori sedmi tečaj jubilejske gospodinske šole. Prošnje za sprejem je predložiti do 1. oktobra t. l. na vodstvo jubilejske gospodinske šole v Tomaju, kjer se dobe vsa podrobna pojasnila. — Z gospodinsko šolo je v zvezi mal internat in trirazredna dekliška šola za manjše gojenke od 6.—14. leta. Zavod je na prijaznem »riču«, z lepo okolico, krasnim razgledom, ki se mu čudi vsak novodošlec, in z zdravim zrakom, zato je zavod res vreden priporočila. Vodstvo preskrbi gojenkam vse, kar more pospešiti njihov telesni in duševni razvoj. Razne prireditve šaljivega in nabožnega značaja, izprehodi in izleti v bližnjo in daljno okolico imajo namen nedolžne zabave ter potrebnega pouka.

—g— Učni zavodi društva »Šolski Dom«, namreč: šestrazredna dekliška šola v Šolskem domu; petrazredna deška šola v Šolskem domu; petrazredna mešana lj. šola v Malem domu; deška pripravnica za srednje šole v Malem domu; dekliška pripravnica za ženska učiteljstva v Malem domu in ženska obrtna šola v Novem domu začnejo šolsko leto po navadi. V ponedeljek in torek, 14. in 15. septembra, bo vpisovanje od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. popoldne. V sredo, 16. septembra, bodo sv. maše; v četrtek, 17. septembra, začne redni pouk.

—g— Deška obrtna - nadaljevalna šola v Gorici, ki ji je bila odločena koncem šolskega leta za vpisovanje nedelja, 13. septembra, se ne odpre še in se naznani pozneje o svojem času, kdaj bo vpisovanje in začetek pouka.

—g— Okrajnega šolskega nadzornika za goriški okraj, dr. Pavlina, nadomestuje sedaj dr. Ipavec.

Tržaške vesti.

—t— Slovenska trgovska šola v Trstu. Ravnateljstvo nam sporoča: Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih v ulici Stadion št. 21. I. nadstr., dne 16. in 17. sept. t. l. od 9.—12. dop. in od 3.—6. pop. — V I. letnik se sprejemajo absolventi mešč. in nižjih srednjih šol in po dobrem izpitu tudi učenci, ki imajo manj šolske predizobrazbe. V II. letnik se sprejemajo tudi absolventi I. letnika na drugih trgovskih šolah. V pripravljalni letnik vstopijo lahko vsi tisti učenci, ki so dovršili vsaj I. razred kake srednje ali meščanske šole. — Na novo vstopajoči učenci plačajo (takoj pri vpisovanju) K 5 vpisnine in K 4 prispevka za učila, učenci, ki že pripadajo zavodu, pa le K 4 prispevka za učila. — Za vstop v pripravljalni letnik morajo biti učenci najmanj 13 let, za I. letnik najmanj 14 let stari. — Šola ima pravico javnosti, zaradi česar so izpričevala, ki jih izdaja, enakovredna onim podobnih javnih zavodov. — Ako se oglasi najmanj 20 učenk, se otvori tudi I. letnik dekliške trgovske šole za tiste deklice, ki so izvršile meščansko ali kako tej sorodno šolo, ako se to število ne doseže, se uvrščajo učenke v deški razred. — Učenci in učenke rednih trgovskih letnikov plačajo šolnino K 200 v mesečnih obrokih po K 20, učenci pripravljalnega tečaja pa šolnino letnih K 80. Ubožnejši učenci se lahko deloma ali popolnoma oproste plačevanja šolnine, učenke pa se sploh ne oproste. — Za zunanje učence preskrbuje ravnateljstvo primerna stanovanja s hrano. — V pojasnilo bodi povedano, da je Slovenska trgovska šola v Trstu dnevna šola pod nadzorstvom državnih organov in je ni zamenjati z večernimi

trgovskimi tečaji. — Nadaljne informacije se dobivajo pri ravnatelju Tržaške posojilnice in hranilnice gospodu Josipu Ulčakarju v predpoldanskih uradnih urah.

—t— Vodstvo c. kr. pripravnic za srednje šole v Trstu naznanja, da se otvoritev šolskega leta 1914/15 ne vrši dne 15. septembra t. l., temveč se je ta preložila zbog vojnih dogodkov na poznejši čas, ki se pravočasno objavi. Ta naredba z ozirom na pričetek šolskega leta 1914/15, ki jo je izdalo visoko c. kr. naučno ministrstvo, zadeva tudi srednje, meščanske in ljudske šole. — Ob tej priliki se obrača vodstvo v smislu odredb predstojnih oblasti do šolske mladine c. kr. pripravnic s toplim pozivom, da naj se zaveda tudi ona v teh resnih in težkih časih dolžnosti, ki jih ima do cesarja in domovine, ter porabi svoj prosti čas z delom v pomoč svojemu bližnjemu. Večina učencev c. kr. pripravnic je iz okolice in bližnjih krajev. Tam priskočite, četudi so vaše moči še skromne, v pomoč starejšim sosedom in prijateljem pri kmetiškem in raznem domačem delu. Drugi pa zopet prosite svoje starše in namestnike, da vas pustijo k svojim ljubim sotovarišem v okolico v pomoč, kjer naj vas družijo pri delu ona bratska ljubav, ki je vladala med vami v šolskih dneh. — Kdor pa je ostal brez varstva in se čuti zapuščenega, naj se zgleda pri voditelju, ulica Fontana št. 10, II. nadstr. — Z združenimi močmi v skupni pomoči na delo, to vam bodi geslo.

—t— Vpisovanje v šolo Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se vrši dne 12., 13. in 14. septembra t. l. od 9.—11. dop. na obeh šolah pri Sv. Jakobu in na dekliški šoli na Acquedottu; dne 12. in 14. septembra t. l. od 2.—4. popoldne pa na deških vzporednicah na Acquedottu. K vpisovanju je treba privedi otroka in prinesiti s seboj le-te papirje: 1. krstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada, 2. izpričevalo o cepljenju koz, 3. izpričevalo o zdravju oči. Brez teh papirjev ni mogoč vpis. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino. Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni. Redni pouk se začne dne 16. septembra t. l.

—t— Otvoritev glasbene šole. Podr. »Glasbene Matice« v Trstu odpre šolo za klavir in gosli s 16. septembrom. Poučeval bo obadva predmeta gsp. kapelnik Peter Teply. Vpisovanje se vrši od 11. sept. naprej od 10. predp. do 12. in od 4.—5. pop. v novih društvenih prostorih v »Narodnem domu« ulica G. Galatti 20 v mezaninu (v prejšnjih prostorih tiskarne »Edinost«).

Splošni vestnik.

NEMCI IN SLOVANI.

»Koelnische Zeitung«, oficijozno glasilo nemške vlade, izvaja o razmerju med Nemci in Slovani nastopno: »Najboljši slovanski narodi stoje ramo ob ramo z nami. Tega v Nemčiji ne smemo pozabiti. V marsikaterem oziru so se Nemci in Slovani v nemški državi odtujili drug drugemu, a še večje je bilo semtertja nasprotje med Slovani in Nemci v Avstriji. Kakor je skupno tekoča kri oprala zmote preteklosti, tako se hočemo v bodočnosti spominjati današnjih dni in ohraniti presrečno zupanje, ki je nastalo v teh velikih dneh med obema narodoma, in naj bodočnost dene, karkoli hoče.«

— Moratorij šolnine so razglasili na Ogrskem, in sicer na srednjih šolah, tako da je treba plačati le vpisnino.

— Naročnikom »Slovenskega Branika« se naznanja, da je list začasno ustavljen. Naročnikom, ki so plačali naročnino za celo leto, se svoječasno pošiljanje nadaljša za zamujeno dobo. Naročniki, ki za leto 1914 še niso plačali naročnine, se vljudno prosijo, naj pošljejo 2 K za 8 prejetih števil.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Najzvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisečka ročna izdelovalnica tamburic

J. Stjepušin Sisek.

Odlikovana na pariški izložbi l. 1900 in na milenijski izložbi 1896. Razun tamburice in skladeb za razna godala ima kakor gosli, citre, gitare, mandoline, harmonike, okarine i. t. d., za katere se pošilja poseben cenik s slikami. Ilustrovan cenik tamburic pošljem vsakomur zastonj. V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod imenom »Tamburica«, ki prinaša razun pouka tudi krasne tamburaške partiture ter stane letno samo 8 K.

Tovariš - penzijonist

išče službe suplenta na Slovenskem. Ime pove upravnistvo.

Orgle, harmonije
piana in pianina
dobavi c. kr. dvorni dobavitelj
Jan Tuček
Kutna Hora, Češko.
Pošilja cenilke brezplačno
in franko.

Ustanovljeno leta 1869.

Učiteljska služba.

Pri Sv. Duhu pri Lučanah je razpisana učiteljska služba. Šola je trirazredna in je v I. pl. r. Prošnje do 15. septembra t. l.

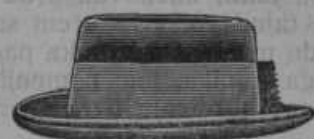
Učitelj, oziroma učiteljica dobi meblirano sobo, malo kuhinjo, klet in dve kladri bukovih drv.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK

Kranj

172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejše in najtrpežnejše klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustrovan cenik.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratniki in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik
mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terezije c. št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih :
: najnovjših slogih. :

Zaloga otomanov, divanov, žimnic :
: in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.-

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta. Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo. Obstoječa: 2 dvorazni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom. Zahtevajte najnovjši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik

Št. 1436/m. š. sv.

Razglas.

Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične novo šolsko leto 1914/5 dne 16. septembra 1914.

Vpisovalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 dne 15. septembra 1914, od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet

v Ljubljani, dne 3. septembra 1914.

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da so naša preljuba, skrbna in dobra mati, stara mati, tašča in sestra, gospa

Uršula Dimnik, roj. Dolničar

po dela in trpljenja polnem in skrbnem življenju, stari 88 let, previdni s tolažili sv. vere, danes ob 7. uri zvečer mirno zaspali v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnce je bil v sredo, dne 9. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Jaršah ob Savi na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Najblajžjemu srečanju — najblajžji spomin!

Jarše pri Ljubljani, dne 7. septembra 1914.

Jakob, nadučitelj in občinski svetnik; Mihael, posestnik, deželni poslanec in občinski svetovalec; Janez, posestnik in občinski odbornik; Frančišek, župnik, sinovi. Marija, hči. Josipina, roj. Kraigher; Marije, roj. Cunder; Marija, roj. Marolt, snehe. Slavoj, c. kr. učitelj; Ivan, c. kr. učitelj; Stanko, cand. ing.; Jakobina. — Martin, kaplan, Jožef, posestnik, Mihael, Ivan, Marija, Fran, Ignacij. — Uršula, Marija, Josipina, vnuki in vnučkinje. Matija Dolničar, brat.

—š— V varstvo slovensk, prebivalstva na Spod. Štajerskem so nekateri poslanci intervenirali na Dunaju in v Gradcu na pristojnih mestih.

—š— Šolska slavnost v Središču, ki jo je priredila ljudska šola v korist »Rdečemu križu«, je tako v moralnem kakor v gmotnem oziru dobro uspela. Čistega dobička je 125 K 68 v., kateri znesek se je že izročil svojemu namenu.

—š— Iz Maribora poročajo: Za one maturante, ki so poklicani k vojakom ali imajo biti poklicani in še niso popolnoma prebili zrelostnega izpita, se je ta vršil 24. in 25. avgusta. Izpraševala je posebna, kratkim potom sestavljena komisija pod predstvom ravnatelja dr. Jos. Tomiška. Izpit so prebili vsi trije kandidati, in sicer Feliks Senekovič, Adolf Sinkovič in strokovni učitelj Karl Brauner kot eksternist.

—š— Sv. Duh pri Lučanah. Pri Sv. Duhu je razpisana učiteljska služba. Šola je v prvem plačilnem razredu in je 3razredna. Učitelj, oziroma učiteljica ima na razpolago popolnoma meblirano sobo, malo kuhinjo in klet. Od krajnega šolskega sveta dobi na leto dva sežnja bukovih drv. Prošnja se mora vložiti do 15. septembra. Akoravno je okr. šol. svet v nemških časopisih službo razpisal le za učiteljice, se bo kr. šol. svet oziral tudi na možko učno osebo. Glej inserat!

Goriške vesti.

—g— Razglas o sprejemu gojenk v jubilejsko gospodinsko šolo zavoda »Elizabetiške« v Tomaju. V začetku meseca novembra se otvori sedmi tečaj jubilejske gospodinske šole. Prošnje za sprejem je predložiti do 1. oktobra t. l. na vodstvo jubilejske gospodinske šole v Tomaju, kjer se dobe vsa podrobna pojasnila. — Z gospodinsko šolo je v zvezi mal internat in trirazredna dekliška šola za manjše gojenke od 6.—14. leta. Zavod je na prijaznem »riču«, z lepo okolico, krasnim razgledom, ki se mu čudi vsak novodošlec, in z zdravim zrakom, zato je zavod res vreden priporočila. Vodstvo preskrbi gojenkam vse, kar more pospešiti njihov telesni in duševni razvoj. Razne prireditve šaljivega in nabožnega značaja, izprehodi in izleti v bližnjo in daljno okolico imajo namen nedolžne zabave ter potrebnega pouka.

—g— Učni zavodi društva »Šolski Dom«, namreč: šestrazredna dekliška šola v Šolskem domu; petrazredna deška šola v Šolskem domu; petrazredna mešana lj. šola v Malem domu; deška pripravnica za srednje šole v Malem domu; dekliška pripravnica za ženska učiteljska v Malem domu in ženska obrtna šola v Novem domu začnejo šolsko leto po navadi. V ponedeljek in torek, 14. in 15. septembra, bo vpisovanje od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. popoldne. V sredo, 16. septembra, bodo sv. maše; v četrtek, 17. septembra, začne redni pouk.

—g— Deška obrtna - nadaljevalna šola v Gorici, ki ji je bila odločena koncem šolskega leta za vpisovanje nedelja, 13. septembra, se ne odpre še in se naznani pozneje o svojem času, kdaj bo vpisovanje in začetek pouka.

—g— Okrajnega šolskega nadzornika za goriški okraj, dr. Pavlina, nadomestuje sedaj dr. Ipavec.

Tržaške vesti.

—t— Slovenska trgovska šola v Trstu. Ravnateljstvo nam sporoča: Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih v ulici Stadion št. 21. I. nadstr., dne 16. in 17. sept. t. l. od 9.—12. dop. in od 3.—6. pop. — V I. letnik se sprejemajo absolventi mešč. in nižjih srednjih šol in po dobrem izpitu tudi učenci, ki imajo manj šolske predizobrazbe. V II. letnik se sprejemajo tudi absolventi I. letnika na drugih trgovskih šolah. V pripravljalni letnik vstopijo lahko vsi tisti učenci, ki so dovršili vsaj I. razred kake srednje ali meščanske šole. — Na novo vstopajoči učenci plačajo (takoj pri vpisovanju) K 5 vpisnine in K 4 prispevka za učila, učenci, ki že pripadajo zavodu, pa le K 4 prispevka za učila. — Za vstop v pripravljalni letnik morajo biti učenci najmanj 13 let, za I. letnik najmanj 14 let stari. — Šola ima pravico javnosti, zaradi česar so izpričevala, ki jih izdaja, enakovredna onim podobnih javnih zavodov. — Ako se oglasi najmanj 20 učenk, se otvori tudi I. letnik dekliške trgovske šole za tiste deklice, ki so izvršile meščansko ali kako tej sorodno šolo, ako se to število ne doseže, se uvrščajo učenke v deški razred. — Učenci in učenke rednih trgovskih letnikov plačajo šolnino K 200 v mesečnih obrokih po K 20, učenci pripravljalnega tečaja pa šolnino letnih K 80. Ubožnejši učenci se lahko deloma ali popolnoma oproste plačevanja šolnine, učenke pa se sploh ne oproste. — Za zunanje učence preskrbuje ravnateljstvo primerna stanovanja s hrano. — V pojasnilo bodi povedano, da je Slovenska trgovska šola v Trstu dnevna šola pod nadzorstvom državnih organov in je ni zamenjati z večernimi

trgovskimi tečaji. — Nadaljne informacije se dobivajo pri ravnatelju Tržaške posojilnice in hranilnice gospodu Josipu Ulčakarju v predpoldanskih uradnih urah.

—t— Vodstvo c. kr. pripravnic za srednje šole v Trstu naznanja, da se otvoritev šolskega leta 1914/15 ne vrši dne 15. septembra t. l., temveč se je ta preložila zbog vojnih dogodkov na poznejši čas, ki se pravočasno objavi. Ta naredba z ozirom na pričetek šolskega leta 1914/15, ki jo je izdalo visoko c. kr. naučno ministrstvo, zadeva tudi srednje, meščanske in ljudske šole. — Ob tej priliki se obrača vodstvo v smislu odredb predstojnih oblasti do šolske mladine c. kr. pripravnic s toplim pozivom, da naj se zaveda tudi ona v teh resnih in težkih časih dolžnosti, ki jih ima do cesarja in domovine, ter porabi svoj prosti čas z delom v pomoč svojemu bližnjemu. Večina učencev c. kr. pripravnic je iz okolice in bližnjih krajev. Tam priskočite, četudi so vaše moči še skromne, v pomoč starejšim sosedom in prijateljem pri kmetiškem in raznem domačem delu. Drugi pa zopet prosite svoje starše in namestnike, da vas pustijo k svojim ljubim sotovarišem v okolico v pomoč, kjer naj vas družijo pri delu ona bratska ljubav, ki je vladala med vami v šolskih dneh. — Kdor pa je ostal brez varstva in se čuti zapuščenega, naj se zgleda pri voditelju, ulica Fontana št. 10, II. nadstr. — Z združenimi močmi v skupni pomoči na delo, to vam bodi geslo.

—t— Vpisovanje v šolo Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se vrši dne 12., 13. in 14. septembra t. l. od 9.—11. dop. na obeh šolah pri Sv. Jakobu in na dekliški šoli na Acquedottu; dne 12. in 14. septembra t. l. od 2.—4. popoldne pa na deških vzporednicah na Acquedottu. K vpisovanju je treba privedi otroka in prinesiti s seboj le-te papirje: 1. krstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada, 2. izpričevalo o cepljenju koz, 3. izpričevalo o zdravju oči. Brez teh papirjev ni mogoč vpis. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino. Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni. Redni pouk se začne dne 16. septembra t. l.

—t— Otvoritev glasbene šole. Podr. »Glasbene Matice« v Trstu odpre šolo za klavir in gosli s 16. septembrom. Poučeval bo obadva predmeta gsp. kapelnik Peter Teply. Vpisovanje se vrši od 11. sept. naprej od 10. predp. do 12. in od 4.—5. pop. v novih društvenih prostorih v »Narodnem domu« ulica G. Galatti 20 v mezaninu (v prejšnjih prostorih tiskarne »Edinost«).

Splošni vestnik.

NEMCI IN SLOVANI.

»Koelnische Zeitung«, oficijozno glasilo nemške vlade, izvaja o razmerju med Nemci in Slovani nastopno: »Najboljši slovanski narodi stoje ramo ob ramo z nami. Tega v Nemčiji ne smemo pozabiti. V marsikaterem oziru so se Nemci in Slovani v nemški državi odtujili drug drugemu, a še večje je bilo semtertja nasprotje med Slovani in Nemci v Avstriji. Kakor je skupno tekoča kri oprala zmote preteklosti, tako se hočemo v bodočnosti spominjati današnjih dni in ohraniti presrečno zupanje, ki je nastalo v teh velikih dneh med obema narodoma, in naj bodočnost dene, karkoli hoče.«

— Moratorij šolnine so razglasili na Ogrskem, in sicer na srednjih šolah, tako da je treba plačati le vpisnino.

— Naročnikom »Slovenskega Branika« se naznanja, da je list začasno ustavljen. Naročnikom, ki so plačali naročnino za celo leto, se svoječasno pošiljanje nadaljša za zamujeno dobo. Naročniki, ki za leto 1914 še niso plačali naročnine, se vljudno prosijo, naj pošljejo 2 K za 8 prejetih števil.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Najzvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisečka ročna izdelovalnica tamburic

J. Stjepušin Sisek.

Odlikovana na pariški izložbi l. 1900 in na milenijski izložbi 1896. Razun tamburice in skladeb za razna godala ima kakor gosli, citre, gitare, mandoline, harmonike, okarine i. t. d., za katere se pošilja poseben cenik s slikami. Ilustrovan cenik tamburic pošljem vsakomur zastonj. V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod imenom »Tamburica«, ki prinaša razun pouka tudi krasne tamburaške partiture ter stane letno samo 8 K.

Tovariš-penzijonist

išče službe suplenta na Slovenskem. Ime pove upravnistvo.

Orgle, harmonije
piana in pianina
dobavi c. kr. dvorni dobavitelj
Jan Tuček
Kutna Hora, Češko.
Pošilja cenilke brezplačno
in franko.

Ustanovljeno leta 1869.

Učiteljska služba.

Pri Sv. Duhu pri Lučanah je razpisana učiteljska služba. Šola je trirazredna in je v I. pl. r. Prošnje do 15. septembra t. l.

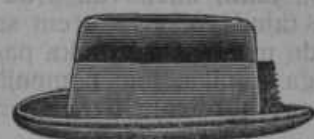
Učitelj, oziroma učiteljica dobi meblirano sobo, malo kuhinjo, klet in dve kladri bukovih drv.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK

Kranj

172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejšo in najtrpežnejšo klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustrovan cenik.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratniki in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik
mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terezije c. št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih :
: najnovjših slogih. :

Zaloga otomanov, divanov, žimnic :
: in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.—

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta. Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo. Obstoječa: 2 dvorazni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom. Zahtevajte najnovjši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik

Št. 1436/m. š. sv.

Razglas.

Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične novo šolsko leto 1914/5 dne 16. septembra 1914.

Vpisovalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 dne 15. septembra 1914, od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet
v Ljubljani, dne 3. septembra 1914.

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da so naša preluba, skrbna in dobra mati, stara mati, tašča in sestra, gospa

Uršula Dimnik, roj. Dolničar

po dela in trpljenja polnem in skrbnem življenju, stari 88 let, previdni s tolažili sv. vere, danes ob 7. uri zvečer mirno zaspali v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnce je bil v sredo, dne 9. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Jaršah ob Savi na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Najblajžjemu srečju — najblajžji spomin!

Jarše pri Ljubljani, dne 7. septembra 1914.

Jakob, nadučitelj in občinski svetnik; Mihael, posestnik, deželni poslanec in občinski svetovalec; Janez, posestnik in občinski odbornik; Frančišek, župnik, sinovi. Marija, hči. Josipina, roj. Kraigher; Marije, roj. Cunder; Marija, roj. Marolt, snehe. Slavoj, c. kr. učitelj; Ivan, c. kr. učitelj; Stanko, cand. ing.; Jakobina. — Martin, kaplan, Jožef, posestnik, Mihael, Ivan, Marija, Fran, Ignacij. — Uršula, Marija, Josipina, vnuki in vnučkinje. Matija Dolničar, brat.

—š— V varstvo slovensk, prebivalstva na Spod. Štajerskem so nekateri poslanci intervenirali na Dunaju in v Gradcu na pristojnih mestih.

—š— Šolska slavnost v Središču, ki jo je priredila ljudska šola v korist »Rdečemu križu«, je tako v moralnem kakor v gmotnem oziru dobro uspela. Čistega dobička je 125 K 68 v., kateri znesek se je že izročil svojemu namenu.

—š— Iz Maribora poročajo: Za one maturante, ki so poklicani k vojakom ali imajo biti poklicani in še niso popolnoma prebili zrelostnega izpita, se je ta vršil 24. in 25. avgusta. Izpraševala je posebna, kratkim potom sestavljena komisija pod predstvom ravnatelja dr. Jos. Tomiška. Izpit so prebili vsi trije kandidati, in sicer Feliks Senekovič, Adolf Sinkovič in strokovni učitelj Karl Brauner kot eksternist.

—š— Sv. Duh pri Lučanah. Pri Sv. Duhu je razpisana učiteljska služba. Šola je v prvem plačilnem razredu in je 3razredna. Učitelj, oziroma učiteljica ima na razpolago popolnoma meblirano sobo, malo kuhinjo in klet. Od krajnega šolskega sveta dobi na leto dva sežnja bukovih drv. Prošnja se mora vložiti do 15. septembra. Akoravno je okr. šol. svet v nemških časopisih službo razpisal le za učiteljice, se bo kr. šol. svet oziral tudi na možko učno osebo. Glej inserat!

Goriške vesti.

—g— Razglas o sprejemu gojenk v jubilejsko gospodinsko šolo zavoda »Elizabetišče« v Tomaju. V začetku meseca novembra se otvori sedmi tečaj jubilejske gospodinske šole. Prošnje za sprejem je predložiti do 1. oktobra t. l. na vodstvo jubilejske gospodinske šole v Tomaju, kjer se dobe vsa podrobna pojasnila. — Z gospodinsko šolo je v zvezi mal internat in trirazredna dekliška šola za manjše gojenke od 6.—14. leta. Zavod je na prijaznem »riču«, z lepo okolico, krasnim razgledom, ki se mu čudi vsak novodošlec, in z zdravim zrakom, zato je zavod res vreden priporočila. Vodstvo preskrbi gojenkam vse, kar more pospešiti njihov telesni in duševni razvoj. Razne prireditve šaljivega in nabožnega značaja, izprehodi in izleti v bližnjo in daljno okolico imajo namen nedolžne zabave ter potrebnega pouka.

—g— Učni zavodi društva »Šolski Dom«, namreč: šestrazredna dekliška šola v Šolskem domu; petrazredna deška šola v Šolskem domu; petrazredna mešana lj. šola v Malem domu; deška pripravnica za srednje šole v Malem domu; dekliška pripravnica za ženska učiteljska v Malem domu in ženska obrtna šola v Novem domu začnejo šolsko leto po navadi. V ponedeljek in torek, 14. in 15. septembra, bo vpisovanje od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. popoldne. V sredo, 16. septembra, bodo sv. maše; v četrtek, 17. septembra, začne redni pouk.

—g— Deška obrtna - nadaljevalna šola v Gorici, ki ji je bila odločena koncem šolskega leta za vpisovanje nedelja, 13. septembra, se ne odpre še in se naznani pozneje o svojem času, kdaj bo vpisovanje in začetek pouka.

—g— Okrajnega šolskega nadzornika za goriški okraj, dr. Pavlina, nadomestuje sedaj dr. Ipavec.

Tržaške vesti.

—t— Slovenska trgovska šola v Trstu. Ravnateljstvo nam sporoča: Vpisovanje se vrši v šolskih prostorih v ulici Stadion št. 21. I. nadstr., dne 16. in 17. sept. t. l. od 9.—12. dop. in od 3.—6. pop. — V I. letnik se sprejemajo absolventi mešč. in nižjih srednjih šol in po dobrem izpitu tudi učenci, ki imajo manj šolske predizobrazbe. V II. letnik se sprejemajo tudi absolventi I. letnika na drugih trgovskih šolah. V pripravljalni letnik vstopijo lahko vsi tisti učenci, ki so dovršili vsaj I. razred kake srednje ali meščanske šole. — Na novo vstopajoči učenci plačajo (takoj pri vpisovanju) K 5 vpisnine in K 4 prispevka za učila, učenci, ki že pripadajo zavodu, pa le K 4 prispevka za učila. — Za vstop v pripravljalni letnik morajo biti učenci najmanj 13 let, za I. letnik najmanj 14 let stari. — Šola ima pravico javnosti, zaradi česar so izpričevala, ki jih izdaja, enakovredna onim podobnih javnih zavodov. — Ako se oglasi najmanj 20 učenk, se otvori tudi I. letnik dekliške trgovske šole za tiste deklice, ki so izvršile meščansko ali kako tej sorodno šolo, ako se to število ne doseže, se uvrščajo učenke v deški razred. — Učenci in učenke rednih trgovskih letnikov plačajo šolnino K 200 v mesečnih obrokih po K 20, učenci pripravljalnega tečaja pa šolnino letnih K 80. Ubožnejši učenci se lahko deloma ali popolnoma oproste plačevanja šolnine, učenke pa se sploh ne oproste. — Za zunanje učence preskrbuje ravnateljstvo primerna stanovanja s hrano. — V pojasnilo bodi povedano, da je Slovenska trgovska šola v Trstu dnevna šola pod nadzorstvom državnih organov in je ni zamenjati z večernimi

trgovskimi tečaji. — Nadaljne informacije se dobivajo pri ravnatelju Tržaške posojilnice in hranilnice gospodu Josipu Ulčakarju v predpoldanskih uradnih urah.

—t— Vodstvo c. kr. pripravnic za srednje šole v Trstu naznanja, da se otvoritev šolskega leta 1914/15 ne vrši dne 15. septembra t. l., temveč se je ta preložila zbog vojnih dogodkov na poznejši čas, ki se pravočasno objavi. Ta naredba z ozirom na pričetek šolskega leta 1914/15, ki jo je izdalo visoko c. kr. naučno ministrstvo, zadeva tudi srednje, meščanske in ljudske šole. — Ob tej priliki se obrača vodstvo v smislu odredb predstojnih oblasti do šolske mladine c. kr. pripravnic s toplim pozivom, da naj se zaveda tudi ona v teh resnih in težkih časih dolžnosti, ki jih ima do cesarja in domovine, ter porabi svoj prosti čas z delom v pomoč svojemu bližnjemu. Večina učencev c. kr. pripravnic je iz okolice in bližnjih krajev. Tam priskočite, četudi so vaše moči še skromne, v pomoč starejšim sosedom in prijateljem pri kmetiškem in raznem domačem delu. Drugi pa zopet prosite svoje starše in namestnike, da vas pustijo k svojim ljubim sotovarišem v okolico v pomoč, kjer naj vas družijo pri delu ona bratska ljubav, ki je vladala med vami v šolskih dneh. — Kdor pa je ostal brez varstva in se čuti zapuščenega, naj se zgleda pri voditelju, ulica Fontana št. 10, II. nadstr. — Z združenimi močmi v skupni pomoči na delo, to vam bodi geslo.

—t— Vpisovanje v šolo Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu se vrši dne 12., 13. in 14. septembra t. l. od 9.—11. dop. na obeh šolah pri Sv. Jakobu in na dekliški šoli na Acquedottu; dne 12. in 14. septembra t. l. od 2.—4. popoldne pa na deških vzporednicah na Acquedottu. K vpisovanju je treba privedi otroka in prinesiti s seboj le-te papirje: 1. krstni list ali izpisek iz rojstne matice anagrafičnega urada, 2. izpričevalo o cepljenju koz, 3. izpričevalo o zdravju oči. Brez teh papirjev ni mogoč vpis. Za vsakega otroka je treba povedati tudi domovinsko občino. Dosedanji učenci in učenke teh šol morajo v dneh vpisovanja oddati zadnje šolsko naznanilo v šolski pisarni. Redni pouk se začne dne 16. septembra t. l.

—t— Otvoritev glasbene šole. Podr. »Glasbene Matice« v Trstu odpre šolo za klavir in gosli s 16. septembrom. Poučeval bo obadva predmeta gsp. kapelnik Peter Teply. Vpisovanje se vrši od 11. sept. naprej od 10. predp. do 12. in od 4.—5. pop. v novih društvenih prostorih v »Narodnem domu« ulica G. Galatti 20 v mezaninu (v prejšnjih prostorih tiskarne »Edinost«).

Splošni vestnik.

NEMCI IN SLOVANI.

»Koelnische Zeitung«, oficijozno glasilo nemške vlade, izvaja o razmerju med Nemci in Slovani nastopno: »Najboljši slovanski narodi stoje ramo ob ramo z nami. Tega v Nemčiji ne smemo pozabiti. V marsikaterem oziru so se Nemci in Slovani v nemški državi odtujili drug drugemu, a še večje je bilo semtertja nasprotje med Slovani in Nemci v Avstriji. Kakor je skupno tekoča kri oprala zmote preteklosti, tako se hočemo v bodočnosti spominjati današnjih dni in ohraniti presrečno zupanje, ki je nastalo v teh velikih dneh med obema narodoma, in naj bodočnost dene, karkoli hoče.«

— Moratorij šolnine so razglasili na Ogrskem, in sicer na srednjih šolah, tako da je treba plačati le vpisnino.

— Naročnikom »Slovenskega Branika« se naznanja, da je list začasno ustavljen. Naročnikom, ki so plačali naročnino za celo leto, se svoječasno pošiljanje nadaljša za zamujeno dobo. Naročniki, ki za leto 1914 še niso plačali naročnine, se vljudno prosijo, naj pošljejo 2 K za 8 prejetih števil.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Najzvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja

Prva sisečka ročna izdelovalnica tamburic

J. Stjepušin Sisek.

Odlikovana na pariški izložbi l. 1900 in na milenijski izložbi 1896. Razun tamburice in skladeb za razna godala ima kakor gosli, citre, gitare, mandoline, harmonike, okarine i. t. d., za katere se pošilja poseben cenik s slikami. Ilustrovan cenik tamburic pošljem vsakomur zastonj. V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod imenom »Tamburica«, ki prinaša razun pouka tudi krasne tamburaške partiture ter stane letno samo 8 K.

Tovariš-penzijonist

išče službe suplenta na Slovenskem. Ime pove upravnistvo.

Orgle, harmonije
piana in pianina
dobavi c. kr. dvorni dobavitelj
Jan Tuček
Kutna Hora, Češko.
Pošilja cenilke brezplačno
in franko.

Ustanovljeno leta 1869.

Učiteljska služba.

Pri Sv. Duhu pri Lučanah je razpisana učiteljska služba. Šola je trirazredna in je v I. pl. r. Prošnje do 15. septembra t. l.

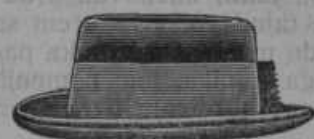
Učitelj, oziroma učiteljica dobi meblirano sobo, malo kuhinjo, klet in dve kladri bukovih drv.

Prva gorenjska razpošiljalnica

IVAN SAVNIK

Kranj

172

razpošilja na vse strani sveta najmodernejše in najtrpežnejše klobuke v vseh cenah in oblikah od kron 3.— dalje.

Cevlje za dame in gospode prvovrstne kakovosti prodaja pod konkurenčno ceno.

Za neugajajoče se vrne denar.

Meseca avgusta izide bogato ilustrovan cenik.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratniki in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik
mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terezije c. št. 11 (Kolizej)

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih :
: najnovjših slogih. :

Zaloga otomanov, divanov, žimnic :
: in otroških vozičkov.

Popolna spalna oprava za dve osebi K 350.-

zgotovljena iz tu- ali inozemskega oreha ali hrasta. Ker je trpežni izdelek je posebno priporočljivo za one, kateri se mnogokrat selijo. Obstoječa: 2 dvorazni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom. Zahtevajte najnovjši katalog, kateri obsega nad 300 mod. slik

Št. 1436/m. š. sv.

Razglas.

Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične novo šolsko leto 1914/5 dne 16. septembra 1914.

Vpisovalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti št. 1 in v Cerkveni ulici št. 21 dne 15. septembra 1914, od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet

v Ljubljani, dne 3. septembra 1914.

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da so naša preluba, skrbna in dobra mati, stara mati, tašča in sestra, gospa

Uršula Dimnik, roj. Dolničar

po dela in trpljenja polnem in skrbnem življenju, stari 88 let, previdni s tolažili sv. vere, danes ob 7. uri zvečer mirno zaspali v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnce je bil v sredo, dne 9. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Jaršah ob Savi na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Najblajžjemu srečju — najblajžji spomin!

Jarše pri Ljubljani, dne 7. septembra 1914.

Jakob, nadučitelj in občinski svetnik; Mihael, posestnik, deželni poslanec in občinski svetovalec; Janez, posestnik in občinski odbornik; Frančišek, župnik, sinovi. Marija, hči. Josipina, roj. Kraigher; Marije, roj. Cunder; Marija, roj. Marolt, snehe. Slavoj, c. kr. učitelj; Ivan, c. kr. učitelj; Stanko, cand. ing.; Jakobina. — Martin, kaplan, Jožef, posestnik, Mihael, Ivan, Marija, Fran, Ignacij. — Uršula, Marija, Josipina, vnuki in vnučkinje. Matija Dolničar, brat.